

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 6.10.2011
COM(2011) 613 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

De toekomst van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie

INHOUDSOPGAVE

1.	De resultaten van acht jaar steunverlening uit het Solidariteitsfonds	3
2.	Kwesties en vragen	4
2.1.	Een onevenredig aantal aanvragen op basis van "uitzonderlijke" criteria	4
2.2.	Onduidelijke regionale criteria en gebrek aan transparantie.....	4
2.3.	Reactievermogen en zichtbaarheid	5
2.4.	Reikwijdte	6
2.5.	Financiering.....	6
3.	Het voorstel van 2005 voor een gewijzigd Solidariteitsfonds met een grotere reikwijdte.....	7
4.	Het speciaal verslag van de Rekenkamer (prestatieaudit).....	8
5.	Resultaten van het COCOF-onderzoek in 2010.....	8
6.	Aanpassing van de verordening	9
6.1.	Een duidelijk omschreven toepassingsgebied voor het Solidariteitsfonds	9
6.2.	Een eenvoudige nieuwe definitie voor regionale rampen	10
6.3.	Versnelling van de betalingen en invoering van voorschotten	11
6.4.	Reactie op zich traag voltrekkende rampen	12
6.5.	Samenvoeging van besluiten tot toekenning van de subsidie en uitvoeringsovereenkomsten.....	13
6.6.	Van het fonds een doeltreffender instrument voor ramp- en klimaatveranderingsbestendigheid maken	13
7.	De solidariteitsclausule in artikel 222 VWEU	14
8.	Samenvatting en conclusies	14
	Bijlage 1: In 2011 toepasselijke drempels voor grote rampen	16
	Bijlage 2: Aanvragen EU-Solidariteitsfonds 2002 - 2010	18
	Bijlage 3: Statistisch overzicht van de aanvragen voor steun uit het Solidariteitsfonds.....	21
	Bijlage 4: Simulatie regionaal bbp (n-3)	22

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

De toekomst van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie

1. DE RESULTATEN VAN ACHT JAAR STEUNVERLENING UIT HET SOLIDARITEITSFONDS

Het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (EUSF)¹ werd in 2002 opgericht om de EU een instrument te verschaffen om doeltreffend te kunnen reageren op grote natuurrampen waardoor lidstaten of landen die onderhandelen over hun toetreding tot de EU² worden getroffen. Voordien bestond geen dergelijk instrument voor interne actie.

Eind 2010 had de Commissie 85 aanvragen voor financiële steun uit 23 verschillende landen ontvangen. 27 van deze aanvragen vallen onder de categorie "grote natuurrampen" die het voornaamste toepassingsgebied van het fonds is. De verordening omschrijft grote rampen als rampen die schade hebben veroorzaakt die een voor elk land specifieke drempel overschrijdt, die is vastgesteld op minimaal 0,6% van het bruto nationaal inkomen of 3 miljard euro in prijzen van 2002, wat in 2011 overeenkomt met 3,536 miljard euro³. De drempels die gelden voor de afzonderlijke landen in 2011 staan vermeld in bijlage 1.

Bijna twee derde van alle sinds de oprichting van het fonds ontvangen aanvragen had echter betrekking op de twee in de verordening vastgestelde uitzonderingen, die het beschikbaar stellen van middelen uit het fonds mogelijk maken, ook indien de schade onder de drempel blijft. 53 aanvragen werden ingediend voor zogenaamde "buitengewone regionale rampen" en 4 uit hoofde van de criteria voor rampen in een "buurland". In het laatste geval komt een subsidiabel land dat is getroffen door dezelfde ramp als een ander subsidiabel land waar is erkend dat zich een grote ramp heeft voorgedaan, ook in aanmerking voor steun uit het fonds, ongeacht de omvang van de schade. Buitengewone regionale rampen worden omschreven als rampen die het grootste gedeelte van de bevolking in de betrokken regio hebben getroffen en ernstige en langdurige gevolgen hebben voor de levensomstandigheden en de economische stabiliteit van de regio.

Tussen de oprichting van het Solidariteitsfonds in 2002 en het einde van 2010 werden in totaal 42 aanvragen goedgekeurd voor een totale financiële steun van meer dan 2,4 miljard euro⁴. Tijdens deze periode moest de Commissie 35 steunverzoeken afwijzen, die alle waren ingediend voor "buitengewone regionale rampen", omdat zij niet aan de uitzonderlijke criteria voldeden. Twee aanvragen werden door de aanvragende staten ingetrokken zodra duidelijk

¹ Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad van 11 november 2002 tot oprichting van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (PB L 311 van 14.11.2002, blz. 3).

² Momenteel Kroatië, Turkije en IJsland.

³ In 2011 geldt de drempel van 3 miljard euro voor Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje en het Verenigd Koninkrijk, voor alle andere landen geldt de drempel van 0,6% van het bni, die in absolute termen varieert van 32,7 miljoen euro voor Malta tot 3,339 miljard euro voor Nederland. Wegens de beschikbaarheid van geharmoniseerde statistische gegevens van Eurostat worden bni-cijfers voor het jaar n-2 gebruikt.

⁴ Inclusief betalingen in 2011 voor acht in 2010 goedgekeurde dossiers.

werd dat zij niet succesvol zouden zijn. Eind december 2010 was het besluit over zes aanvragen nog hangende. Aangezien zowel de omvang als de frequentie van de natuurrampen in Europa zijn blijven toenemen, hadden de verzoeken betrekking op verschillende soorten natuurrampen zoals stormen, overstromingen, aardverschuivingen, aardbevingen, vulkaanuitbarsting, bosbranden en droogte; de ernstigste ramp was de aardbeving van 2009 in L'Aquila in Italië die meer dan 10 miljard schade veroorzaakte en tienduizenden mensen dakloos heeft gemaakt en waarvoor het fonds met meer dan 492 miljoen euro de tot nu toe hoogste financiële steun heeft uitbetaald. De bijlagen 2 en 3 geven een overzicht van alle aanvragen die sinds 2002 tot het einde van 2010 zijn ontvangen.

Er wordt algemeen erkend dat het Solidariteitsfonds – getoetst aan het doel waarvoor het is opgericht – zeer succesvol is. De bijstand uit het fonds heeft geholpen om de financiële last van de door rampen getroffen landen te verlichten. Het aanbieden van hulp en extra middelen in tijden van bijzondere nood heeft een positief beeld van de Unie in de ogen van haar burgers gecreëerd. Uit de opgedane ervaring blijkt echter dat de werking van het fonds beperkingen en zwakke punten heeft.

2. KWESTIES EN VRAGEN

2.1. Een onevenredig aantal aanvragen op basis van "uitzonderlijke" criteria

Zoals hierboven aangegeven, is uit de ervaring sinds 2002 gebleken dat de meeste aanvragen om steun uit het Solidariteitsfonds niet worden ingediend voor grote rampen, zoals het de bedoeling van de wetgever was, maar op grond van de uitzonderlijke criteria voor regionale rampen. In dergelijke gevallen wordt in de verordening gevraagd om speciale aandacht te besteden aan afgelegen en geïsoleerde regio's en de verordening schrijft voor dat deze criteria door de Commissie "met de grootste zorgvuldigheid" moeten worden onderzocht. Bovendien beperkt zij de maximale financiële toewijzing per jaar voor regionale rampen tot niet meer dan 7,5% van het maximumbedrag van 1 miljard euro dat in een bepaald jaar uit hoofde van het Solidariteitsfonds beschikbaar kan worden gesteld, d.w.z. 75 miljoen euro. Dit onderstreept de bedoeling van de wetgever dat aanvragen voor regionale rampen slechts in echt uitzonderlijke gevallen mogen worden aanvaard.

Het aantal niet-succesvolle aanvragen op basis van de regionale criteria blijft zeer hoog (ongeveer twee derde). Daarentegen zijn de aanvragen voor grote rampen, waarvoor slechts één kwantitatief criterium geldt, tot nu toe voor 100% aanvaard.

2.2. Onduidelijke regionale criteria en gebrek aan transparantie

De definitie van "buitengewone regionale rampen" in de verordening is vrij vaag en zoals bedoeld door de wetgever is het moeilijk om te voldoen aan de voorwaarden voor steunverlening uit het fonds in het kader van deze categorie: de middelen uit het fonds kunnen alleen in uitzonderlijke gevallen beschikbaar worden gesteld als een buitengewone regionale ramp de meerderheid van de bevolking in een regio treft en ernstige en langdurige gevolgen voor de economische stabiliteit en de levensomstandigheden van die regio heeft. Bewijzen dat aan deze voorwaarden wordt voldaan, zijn lastig te leveren en moeilijk te beoordelen. Bijgevolg besteden de aanvragende staten en de Commissie veel tijd en moeite aan de opstelling en de beoordeling van aanvragen voor kleinere rampen die uiteindelijk in de meeste gevallen toch worden afgewezen. Ondanks het door de Commissie verstrekte uitvoerige advies lijken veel lidstaten zich ten overstaan van hun regio's verplicht te voelen om

aanvragen in te dienen, ook al zijn zij zich ervan bewust dat zij weinig kans op succes maken. Afgewezen aanvragen leiden op hun beurt tot frustratie in de betrokken staten en regio's en zijn schadelijk voor het imago van de EU.

2.3. Reactievermogen en zichtbaarheid

De kwesties die aan de orde zijn gesteld in verband met de tijd die nodig is om de steun uit het Solidariteitsfonds uit te betalen, zijn inherent aan de in de verordening vastgestelde voorwaarden en procedures. Het fonds wordt vaak verkeerdelijk aangezien als een snelle-reactie-instrument voor crisismanagement, waarvoor het niet bedoeld was. Het is een instrument om de noodacties die aanvankelijk door de overheidsinstanties in het getroffen land zijn gefinancierd, te helpen herfinancieren. De Commissie deelt echter het standpunt van degenen die erop aandringen dat de steun sneller ter beschikking wordt gesteld dan thans het geval is.

Een aantal factoren beperkt het reactievermogen van het fonds, waarvan de belangrijkste zijn:

- Bij een ramp kan de Commissie niet op eigen initiatief optreden; zij moet wachten op een formele aanvraag van de nationale autoriteiten die geregeld de volledige tien weken, gerekend vanaf het begin van de ramp, nodig hebben om hun aanvraag op te stellen. Bovendien werken de aanvragers in veel gevallen hun aanvraag na de formele indiening ervan bij. In sommige gevallen is het voor de beoordeling nodig dat de Commissie om nadere informatie vraagt, die zij soms pas maanden later ontvangt.
- De kredieten voor steunverlening uit het Solidariteitsfonds zijn niet direct in de EU-begroting beschikbaar. De middelen moeten worden verzameld door een extra financiële inspanning van de lidstaten die verder reikt dan hun normale EU-bijdragen. Voordat de hulp kan worden betaald, moet de Commissie het Europees Parlement en de Raad verzoeken een gewijzigde begroting goed te keuren, wat gewoonlijk een vrij lange procedure is die twee à drie maanden en soms meer in beslag neemt.
- De procedure voor het beschikbaar stellen van middelen uit het fonds in het kader van de bestaande verordening omvat een hele reeks stappen, gaande van de ontvangst van de aanvraag tot – in geval van een positieve beoordeling – de uitbetaling van de steun. Niet minder dan vier besluiten zijn voor elk dossier vereist:
 - aanvaarding van de aanvraag als een subsidiabel dossier dat voldoet aan de criteria van de verordening op basis van de beoordeling van de aanvraag door de diensten van de Commissie;
 - goedkeuring van een voorstel tot wijziging van de begroting om de Raad en het Europees Parlement in staat te stellen het beschikbaar stellen van middelen uit het fonds goed te keuren en de nodige kredieten op de begroting uit te trekken voor het voorgestelde bedrag van de beschikbare steun;
 - vaststelling van een besluit van de Commissie, gericht aan de begunstigde staat, tot toekenning van de subsidie (besluit tot toekenning van de subsidie);
 - goedkeuring van de overeenkomst voor de uitvoering van de steun, die de voorwaarden voor het gebruik van de steun aangeeft en met name de soorten uit de hulp te financieren noodacties vaststelt en de verantwoordelijke autoriteiten aanwijst (uitvoeringsovereenkomst).

- Uitvoeringsovereenkomsten kunnen in beginsel worden gesloten zodra de gewijzigde begroting is goedgekeurd en de Commissie het besluit tot toekenning van de subsidie heeft goedgekeurd. De Commissie verzoekt de begunstigde staten systematisch om de nodige input (met name over de soorten acties waarvoor zij voornemens zijn de subsidie te gebruiken) te verstrekken zodra zij heeft voorgesteld om de subsidie beschikbaar te stellen en terwijl de procedure tot wijziging van de begroting loopt. In veel gevallen ontvangt de Commissie deze input echter pas weken of zelfs maanden na de goedkeuring van de gewijzigde begroting van de aanvragende staten.
- De overeenkomsten moeten worden ondertekend door de verantwoordelijke commissaris en de aangewezen vertegenwoordiger van de begunstigde staat, gewoonlijk een minister.
- De aanvragen worden niet altijd ingediend in een van de werktalen van de Commissie, zodat om vertalingen moet worden gevraagd om de Commissie in staat te stellen de aanvragen te verwerken. Voor het maken van de vertalingen kan soms zes weken nodig zijn. Bovendien zorgt de eis om alle officiële documenten te vertalen waarover de Commissie een besluit moet nemen of die aan de aanvragende staat zijn gericht, voor verdere vertraging.

Een en ander leidt ertoe dat de subsidies in veel gevallen pas 9 tot 12 maanden na de ramp, en soms nog later, kunnen worden uitbetaald. Subsidies kunnen met terugwerkende kracht worden gebruikt voor de herfinanciering van noodacties die reeds tijdens of onmiddellijk na de ramp zijn uitgevoerd en daarom het bedoelde effect blijven sorteren: de begrotingen van de lidstaten verlichten en de regio's helpen om de financiële last die door de ramp op hen rust te overwinnen. Verder tasten dergelijke verdragen de zichtbaarheid van de steun uit het Solidariteitsfonds bij de getroffen bevolking aan, met name omdat de verordening geen publiciteitsregels bevat en niet alle lidstaten op grote schaal melding maken van de oorsprong van de ontvangen hulp.

2.4. Reikwijdte

Het is uiterst moeilijk zo niet onmogelijk om met het huidige fonds te reageren op belangrijke crises die niet door de natuur veroorzaakt zijn, zoals is gebleken uit industriële ongevallen zoals de olievervuiling door de tanker Prestige, de explosie van de olieopslagplaats van Buncefield of terroristische activiteiten zoals de bomaanslagen in Madrid en Londen in 2004 en 2005. Het is op dit moment evenmin mogelijk om uit het Solidariteitsfonds bijstand te verlenen bij een ernstige volksgezondheids crisis - zoals de verspreiding van een epidemie zoals sars naar Europa of een door een belangrijk nucleair ongeluk veroorzaakte crisis - die de reactiecapaciteit van de individuele landen ruim te boven gaat. Er is echter op gewezen, bijvoorbeeld in het Europees Parlement, dat voor dergelijke gebeurtenissen een reactie op Europees niveau nodig is, waarbij in dergelijke contexten specifiek een beroep op het Solidariteitsfonds zou kunnen worden gedaan.

2.5. Financiering

De subsidies uit het Solidariteitsfonds worden buiten de normale EU-begroting gefinancierd met aanvullende bedragen boven die van de relevante rubrieken, zoals vastgesteld in het Interinstitutioneel Akkoord. De subsidies moeten daarom door het Europees Parlement en de Raad op voorstel van de Commissie van geval tot geval worden goedgekeurd. Het jaarlijkse plafond bedraagt 1 miljard euro. Sinds de oprichting van het fonds in 2002 is dit bedrag nooit ontoereikend geweest: het maximumbedrag dat in één jaar is uitbetaald bedroeg 728 miljoen

euro (2002), gevolgd door 622 miljoen euro in 2009. Alle andere jaren waren de gecumuleerde betalingen aanzienlijk lager. Een verhoging van het begrotingsplafond lijkt bijgevolg niet nodig.

Individuele subsidies worden betaald na de goedkeuring van het overeenkomstige voorstel van de Commissie tot wijziging van de begroting voor het dossier in kwestie en de voltooiing van de dialoog tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie. De procedure vereist normaliter twee lezingen, maar is gestroomlijnd door toepassing van een vereenvoudigde procedure met slechts één lezing. De tijd die nodig is voor de goedkeuring van de begrotingskredieten voor elk dossier varieert naargelang de omstandigheden, maar neemt gewoonlijk zes à twaalf weken in beslag. De Commissie gebruikt deze tijd om het formele besluit tot toekenning van de subsidie op te stellen en met de begunstigde staat te onderhandelen over de overeenkomst betreffende de uitvoering van de subsidie, die moet worden gesloten voordat de subsidie kan worden uitbetaald.

3. HET VOORSTEL VAN 2005 VOOR EEN GEWIJZIGD SOLIDARITEITSFONDS MET EEN GROTERE REIKWIJDTE.

In 2005 heeft de Commissie een wetgevingsvoorstel voor een nieuwe verordening inzake het Solidariteitsfonds van de EU ingediend⁵. Voortbouwend op het bestaande fonds streefde dit voorstel naar:

- een grotere reikwijdte en een ruimere subsidiabiliteit van de gesteunde acties om de Gemeenschap in staat te stellen ook te reageren op rampen die niet door de natuur veroorzaakt zijn, bv. industriële ongevallen en andere door de mens veroorzaakte rampen, bedreigingen voor de volksgezondheid (pandemieën enz.) en belangrijke terroristische acties;
- de mogelijkheid om voorschotten te betalen ten einde de reactietijd te verkorten en de zichtbaarheid van de steun van de Unie te verbeteren;
- een vereenvoudiging door de invoering van duidelijkere criteria voor steunverlening uit het fonds (verlaging van de drempel voor grote rampen zonder toepassing van de uitzonderlijke criteria).

Het voorstel werd door het Europees Parlement zeer gunstig ontvangen. Het werd op 18 mei 2006 in eerste lezing goedgekeurd.

In de Raad stuitte het voorstel echter op wijdverbreid scepticisme en tegenstand bij een grote meerderheid van de lidstaten in verband met bijna alle nieuwe elementen in het voorstel en met name in het licht van de mogelijke gevolgen daarvan voor de begroting. Na een reeks intensieve onderzoeks- en onderhandelingsronden met de Commissie besloot de relevante werkgroep van financiële adviseurs in mei 2006 om te stoppen met het onderzoek van het voorstel. Ondanks de aanzienlijke en herhaalde inspanningen van de Commissie wilde de Raad het voorstel niet opnieuw op de agenda plaatsen. De herhaalde oproepen van het Parlement aan de Raad om het onderzoek van de tekst te hervatten, bleven zonder resultaat.

⁵ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie, COM(2005) 108 definitief van 6.4.2005.

4. HET SPECIAAL VERSLAG VAN DE REKENKAMER (PRESTATIEAUDIT)

In juni 2008 heeft de Europese Rekenkamer de resultaten gepresenteerd van een prestatieaudit van het fonds⁶. Daarbij werd onderzocht hoe snel, efficiënt en flexibel het fonds steun verleent en of de begunstigde staten met het fonds tevreden waren. Daartoe onderzocht de Rekenkamer alle aanvragen die tot eind 2006 waren ingediend en verrichtte zij een enquête door de aanvragende landen vragenlijsten toe te sturen.

Het verslag trekt soortgelijke conclusies over de werking van het Solidariteitsfonds als hierboven beschreven in verband met het voorstel van de Commissie van 2005. Hoewel de Rekenkamer over het algemeen concludeerde dat het fonds aan zijn onderliggende doelstelling voldoet, namelijk het betonen van solidariteit met lidstaten bij rampen, werd er toch op gewezen dat het moeilijker is te voldoen aan de voorwaarden voor een succesvolle aanvraag voor kleinere "regionale rampen" (in tegenstelling tot "grote rampen"), niet in het minst wegens de vrij vage definitie van regionale rampen in de verordening die ook leidt tot een mogelijk gebrek aan duidelijkheid bij de afwijzing van dergelijke rampen. Het voornaamste punt van kritiek van de Rekenkamer betrof het gebrek aan snelheid van het instrument.

5. RESULTATEN VAN HET COCOF-ONDERZOEK IN 2010

Om beter te begrijpen onder welke voorwaarden de lidstaten bereid zijn om de besprekingen/onderhandelingen voort te zetten, heeft de Commissie in 2010 het Solidariteitsfonds aan de leden van het COCOF⁷ gepresenteerd, waarbij zij bijzondere aandacht heeft besteed aan de sterke en zwakke punten en de sleutelementen van het voorstel van 2005. Er werden drie specifieke vragen gesteld:

- Voor welke elementen van de huidige verordening voldoet het fonds naar de mening van de lidstaten niet of niet volledig aan hun verwachtingen?
- Over welke elementen van het voorstel van 2005 voor een nieuwe verordening zou verder kunnen worden gesproken (op de door de Commissie voorgestelde wijze of op een andere wijze)? Welke elementen blijken onrealistisch of ongewenst?
- Zijn er kwesties/elementen die u graag door het fonds behandeld/bestreden zou willen zien en die noch in de huidige verordening noch in het voorstel van 2005 zijn vervat?

Naar aanleiding daarvan heeft een significant aantal lidstaten te kennen gegeven dat zij zich bleven verzetten tegen de vaststelling van een nieuwe verordening. Sommige lidstaten zagen echter wel enige ruimte voor aanpassing van bepaalde punten van de huidige verordening, bijv. opname van droogten of afzwakking van de criteria voor regionale rampen (die volgens het oorspronkelijke voorstel van de Commissie zouden worden afgeschaft). Een grote meerderheid van de lidstaten was echter volledig gekant tegen wijzigingen die tot potentieel

⁶ Speciaal verslag nr. 3/2008 "Het Solidariteitsfonds van de Europese Unie: hoe snel, efficiënt en flexibel is het?" (PB C 153 van 18.6.2008).

⁷ Coördinatiecomité van de fondsen, opgericht uit hoofde van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds.

hogere uitgaven zouden leiden. Zes lidstaten verklaarden dat zij over het algemeen positief en open stonden voor verdere discussies.

6. AANPASSING VAN DE VERORDENING

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat in het huidige politieke klimaat, dat met name wordt gekenmerkt door de moeilijke begrotingssituatie in veel lidstaten, de grote meerderheid van de lidstaten niet bereid is om grote veranderingen in de rechtsgrondslag en de werking van het Solidariteitsfonds te aanvaarden. De Commissie stapt daarom af van het idee om het voorstel van 2005 nieuw leven in te blazen. Het Solidariteitsfonds zoals het thans bestaat, moet echter doeltreffender worden, zoals hierboven is aangetoond. Daarom moet het voorstel van 2005 worden ingetrokken en moeten de mogelijkheden worden onderzocht om ten minste de belangrijkste van de hierboven beschreven kwesties nader te bekijken.

De Commissie is van mening dat significante verbeteringen in de werking van het Solidariteitsfonds kunnen worden bereikt door het aanbrengen van slechts een minimumaantal aanpassingen in de huidige verordening, waarbij de opzet en het karakter daarvan behouden blijven en niet wordt geraakt aan de financiën en het bestedingsvolume. Eventuele aanpassingen van de verordening zouden niet van invloed zijn op de subsidiabiliteitscriteria voor acties die uit de steun worden gefinancierd, zoals de onmiddellijke herstelling van vitale infrastructuurwerken en de kosten voor het inzetten van hulpmiddelen. Bepaalde elementen van het voorstel van 2005, zoals de uitbreiding van het toepassingsgebied, de wijziging van de drempels of de afschaffing van de steunverlening bij regionale rampen, zouden niet langer worden nagestreefd.

Maatregelen ter vergroting van de zichtbaarheid door middel van informatie- en publiciteitsvoorschriften moeten ook worden onderzocht.

6.1. Een duidelijk omschreven toepassingsgebied voor het Solidariteitsfonds

Het Solidariteitsfonds werd opgericht om een financieel instrument op te zetten waarmee op EU-niveau kon worden gereageerd op grote natuurrampen die een of meer lidstaten of landen waarmee toetredingsonderhandelingen worden gevoerd, hadden getroffen. De formulering van artikel 2, lid 1, van de Verordening, waarin staat dat hoofdzakelijk steun uit het fonds kan worden verleend wanneer zich een grote natuurramp voordoet, lijkt echter te suggereren dat ook in andere gevallen steun uit het fonds kan worden verleend. Het is echter niet duidelijk of "hoofdzakelijk" bedoeld is om de beperking van het toepassingsgebied van het fonds tot "grote rampen" te relativiseren, d.w.z. dat het wijst op de uitzonderingen voor bepaalde kleinere rampen, als vastgesteld in lid 2 van dat artikel; dan wel of het bedoeld is om het toepassingsgebied van het fonds ook te openen voor rampen die niet door de natuur veroorzaakt zijn.

Uit verder onderzoek van de bepalingen van de verordening blijkt dat het beschikbaar stellen van middelen uit het fonds voor niet door de natuur veroorzaakte rampen ernstige juridische moeilijkheden zou oproepen. Artikel 3 bepaalt dat de betalingen uit het Fonds in beginsel zijn beperkt tot de financiering van maatregelen om niet-verzekerbare schade te herstellen. De Commissie heeft die bepaling vanaf het begin geïnterpreteerd en toegepast in die zin dat particuliere schade van de bijstand wordt uitgesloten. Bovendien lijken het beginsel "de vervuiler betaalt" en de verplichting van de getroffen staat om schadevergoeding van derde partijen te eisen (aansprakelijkheid van derde partijen) andere rampen dan door de natuur

veroorzaakte rampen van het fonds uit te sluiten. Deze overwegingen hebben bijvoorbeeld geleid tot de niet-aanvaarding van de Hongaarse aanvraag in verband met de rodemodderoverstroming in 2010.

Het in 2005 ingediende voorstel van de Commissie voor een nieuwe verordening inzake het Solidariteitsfonds omvatte naast andere elementen om het toepassingsgebied van het fonds te verbreden ook de opname van andere rampen dan door de natuur veroorzaakte rampen. Terwijl dit voorstel door het Europees Parlement werd toegejuicht, was en blijft een grote meerderheid van de lidstaten in de Raad fel gekant tegen elke poging om de reikwijdte van het fonds uit te breiden tot andere rampen dan door de natuur veroorzaakte rampen.

Voor de duidelijkheid moet de formulering van de huidige verordening daarom worden aangepast om duidelijk te maken dat het fonds alleen steun kan verlenen voor rampen die een natuurlijke oorzaak hebben. Dit zou elke mogelijke dubbelzinnigheid omtrent de reikwijdte van het fonds wegnemen en aldus mogelijke aanvragers hoeden voor verwachtingen die de Commissie onmogelijk waar kan maken – om niet te spreken van de aanzienlijke inspanningen die van de aanvragende staat voor de opstelling van de aanvraag en van de Commissie voor de beoordeling daarvan worden verlangd.

Tegelijkertijd moet in de verordening worden vastgesteld dat deze beperking tot natuurrampen niet per definitie de gevallen uitsluit waarbij een natuurramp "cascade"-effecten heeft en ook leidt tot een industriële ramp (bv. een overstroming die een chemische fabriek treft) of een ramp voor de volksgezondheid [bv. aardbeving die de watertoevoer afsnijdt en een (door het water overgebrachte) epidemie veroorzaakt; of die ziekenhuisvoorzieningen vernietigt en de verlening van zorg aan door de natuurramp verwonde personen in gevaar brengt.].

6.2. Een eenvoudige nieuwe definitie voor regionale rampen

Zoals hierboven aangetoond, zijn de voorwaarden voor de uitzonderlijke verlening van steun uit het Solidariteitsfonds voor een "buitengewone regionale ramp", als vastgesteld in artikel 2, lid 2, derde alinea, van de verordening inzake het Solidariteitsfonds, niet duidelijk genoeg en in de eerste plaats gebaseerd op "zachte" criteria die een interpretatie vereisen ("ernstige en langdurige gevolgen voor de levensomstandigheden en de macro-economische stabiliteit"). Het aantonen dat en het verifiëren of aan de criteria wordt voldaan is zeer lastig en tijdrovend, voor zowel de aanvrager als de Commissie. Deze dubbelzinnigheid leidt tot een groot aantal aanvragen die later moeten worden afgewezen, wat valse verwachtingen en nadien frustratie in de betrokken landen en regio's wekt. Het grote aantal dossiers dat niet wordt aanvaard, is slecht voor het imago van de EU.

Daarom kan het dienstig zijn om de criteria voor regionale rampen op eenvoudige, objectieve en transparante wijze opnieuw te definiëren zoals die voor grote rampen, met niet meer dan een of twee gemakkelijk te verifiëren "harde" indicatoren. Deze criteria moeten zodanig worden vastgesteld dat gemakkelijk uit te maken is of daaraan wordt voldaan bij echt ernstige regionale rampen, in beginsel die regionale rampen waarvoor uit het fonds reeds uit hoofde van de huidige verordening bij wijze van uitzondering middelen beschikbaar zijn gesteld. De herdefiniëring van de regionale criteria zou tegelijkertijd tot gevolg hebben dat de potentiële aanvragers in staat zouden zijn om van tevoren met grote zekerheid te beoordelen of een ramp voor steun in aanmerking komt. De aanvragers zouden zich aldus de grote moeite kunnen besparen van de opstelling van een aanvraag in gevallen waarin redelijkerwijs geen positief antwoord kan worden verwacht.

De Commissie stelt voor om regionale rampen op soortgelijke wijze te definiëren als grote rampen, d.w.z. dat zij schade boven een bepaalde drempel moeten hebben veroorzaakt. De drempel zou een percentage van het regionale bbp op NUTS 2-niveau zijn. NUTS 2 is als regionaal referentieniveau zeer geschikt, aangezien het een in het cohesiebeleid gebruikelijke referentie is, die voldoende groot is om louter lokale gebeurtenissen uit te sluiten, en statische gegevens gemakkelijk beschikbaar zijn. Als een ramp verscheidene NUTS 2-regio's treft, zou dezelfde drempel (d.w.z. percentage) van toepassing zijn ten aanzien van het gemiddelde regionale bbp van de betrokken regio's. Er zou rekening worden gehouden met de specifieke voorwaarden van ultraperifere regio's, aangezien alle ultraperifere regio's op NUTS 2-niveau worden gedefinieerd. In geval van natuurrampen die "cascaderen" tot rampen voor de volksgezondheid, moeten tezamen met de lidstaten aanvullende criteria worden vastgesteld.

Een dergelijke oplossing zou niet alleen de criteria voor regionale rampen op een eenvoudige en objectieve basis vaststellen, maar zou ook de moeilijkheden uit de weg ruimen die rijzen bij de verlening van steun uit het fonds bij rampen zoals bosbranden (als zij voldoende grote schade hebben aangericht) die door hun speciale aard thans zelden aan de criteria voor regionale rampen voldoen.

Voor het testen van de haalbaarheid van een dergelijke aanpak heeft de Commissie een simulatie uitgevoerd, waarbij één schadecriterium (schade van meer dan 1,5% van het regionale bbp op NUTS 2-niveau) is toegepast op alle aanvragen voor regionale schade die sinds 2002 zijn ontvangen en waarvoor vóór eind 2010 een besluit is genomen. De referentiewaarde van het regionale bbp is het jaar $n-3$, waarbij n staat voor het jaar van de aanvraag ($n-3$ is het meest recente jaar waarvoor geharmoniseerde regionale gegevens beschikbaar zijn). De resultaten staan vermeld in [bijlage 4](#). Van de 37 onderzochte regionale rampen zouden slechts twee dossiers die vroeger waren aanvaard, niet voor steun in aanmerking zijn gekomen, terwijl aan een dossier dat niet was aanvaard, toch steun zou zijn toegekend; in een dossier bestaat er twijfel over het bedrag van de veroorzaakte schade. Alle andere dossiers zouden tot hetzelfde resultaat hebben geleid, met het significante verschil dat 23 aanvragen voor kleinere rampen, die uiteindelijk zijn afgewezen, überhaupt niet zouden zijn ingediend, omdat de lidstaten geen twijfels hadden gehad over de niet-subsidiabiliteit daarvan.

Dit bewijst dat het door toepassing van één eenvoudig, op het bbp gebaseerd criterium mogelijk zou zijn om tot een bijna identiek resultaat te komen, waarbij voor een aanzienlijke vereenvoudiging zou worden gezorgd, aangezien voor potentieel subsidiabele aanvragen niet langer zou hoeven te worden aangetoond dat zij voldoen aan de door de huidige verordening vastgestelde gecompliceerde criteria voor regionale rampen. Op zijn beurt zou dit de beoordeling van dergelijke aanvragen door de Commissie aanzienlijk vergemakkelijken, haar ontslaan van de verplichting om aanvragen te beoordelen die naar alle waarschijnlijkheid toch niet succesvol zouden zijn en daardoor in aanzienlijke mate bijdragen tot de versnelling van de besluitvorming en de uitbetaling van de subsidies.

Bovendien zou het hierboven vermelde nieuwe regionale criterium geen financiële gevolgen hebben.

6.3. Versnelling van de betalingen en invoering van voorschotten

Op grond van de bepalingen van de huidige verordening en de begrotingsregels lijkt het moeilijk om de tijd die nodig is om de subsidies uit het Solidariteitsfonds beschikbaar te stellen, aanzienlijk te verkorten zonder wijziging van de wijze waarop het instrument wordt

gefinancierd (zie punt 2.5 hierboven). De Commissie zoekt daarom naar nieuwe wegen om ervoor te zorgen dat financiële hulp ter verlichting van noodsituaties in de lidstaten sneller ter beschikking wordt gesteld. Dit is bijzonder belangrijk bij grensoverschrijdende rampen waar de Commissie geconfronteerd wordt met een situatie waarin zij niet in staat is om een gelijk niveau van solidariteit toe te passen ten aanzien van een lidstaat in vergelijking met een derde land waaraan onmiddellijk financiële bijstand kan worden verleend⁸.

Het reactievermogen en de zichtbaarheid van het Solidariteitsfonds kunnen worden verbeterd door de invoering in de verordening van de mogelijkheid tot het betalen van voorschotten. Dit zou de Commissie in staat stellen om onmiddellijk actie te ondernemen door een aanbetaling te doen, zodra de getroffen staat een aanvraag om bijstand heeft ingediend. De aanbetaling zou worden beschouwd als een voorschot op het verwachte bedrag dat zal worden toegekend na afronding van de beoordelings- en begrotingsprocedure. Mocht de aanvraag niet aanvaard worden, dan betaalt de aanvragende staat het voorschot terug aan de Commissie. Het bedrag van het voorschot kan worden berekend als een percentage (bv. 10%) van de verwachte subsidie en kan in absolute termen worden beperkt (bv. tot 5 miljoen euro). Voorschotten zouden alleen worden betaald op specifiek verzoek van de aanvragende staat en worden beperkt tot grote rampen, als omschreven in de verordening. Aangezien de waarschijnlijkheid dat de hulp voor een grote ramp wordt goedgekeurd, zeer hoog is (tot nu toe 100%), is het risico dat de Commissie voorschotten moet terugvorderen wegens niet-aanvaarding van een aanvraag zeer klein. Een soortgelijke bepaling was reeds opgenomen in het voorstel van 2005.

6.4. Reactie op zich traag voltrekkende rampen

In een aantal gevallen hebben de aanvragende staten moeilijkheden ondervonden bij de naleving van de aanvraagtermijn wanneer de rampen zich traag hebben voltrokken. De huidige verordening bepaalt dat de aanvragen bij de Commissie moeten worden ingediend binnen 10 weken na de datum van de eerste schade. Drogten zijn een typisch voorbeeld van dergelijke rampen die niet alleen worden gekenmerkt door de lange periode waarin zij zich ontwikkelen maar ook door de moeilijkheid om exact te bepalen wanneer de eerste schade is opgetreden.

Hoewel de algemene termijn van 10 weken moet worden gehandhaafd, kan deze kwestie worden opgelost door de invoering van een specifieke bepaling in de verordening waarin staat dat de aanvraagtermijn in degelijke gevallen ingaat op de datum van de eerste actie die door de overheidsinstanties in reactie op het verschijnsel in kwestie is genomen; bijvoorbeeld, in geval van droogten, wanneer beperkingen op het waterverbruik van kracht worden of wanneer specifieke maatregelen ter ondersteuning van de landbouw worden genomen.

Een dergelijke bepaling zou grotendeels overeenkomen met wat geldt voor "normale" plots optredende rampen waar met de publieke hulpverlening gewoonlijk enkele uren na de gebeurtenis wordt begonnen.

⁸ Na de overstromingen in Midden-Europa in mei en juni 2010 heeft de Commissie onmiddellijke noodfinanciering voor de overstromingsslachtoffers in Moldavië goedgekeurd, terwijl de bijstand uit het Solidariteitsfonds in verband met de overstromingen in Hongarije, Polen, Slowakije, Tsjechië, Kroatië en Roemenië 10 maanden na de ramp is toegekend.

6.5. Samenvoeging van besluiten tot toekenning van de subsidie en uitvoeringsovereenkomsten

In punt 2.3 hierboven worden de potentiële bronnen van vertraging bij het beschikbaar stellen van de subsidies aangegeven. Aangezien het fonds buiten de normale EU-begroting wordt gefinancierd, moet de Commissie de toestemming van het Europees Parlement en de Raad krijgen voor het bedrag van de voor elk dossier voorgestelde steun. De Commissie is van oordeel dat de thans geldende procedure niet mag worden gewijzigd.

Er is echter aanzienlijke ruimte voor stroomlijning, verkorting van administratieve procedures en tijdswinst bij het verlenen van bijstand uit het Solidariteitsfonds, als slechts een enkele handeling van de Commissie nodig zou zijn voor de uitbetaling van een subsidie zodra het Europees Parlement en de Raad de financiële middelen ter beschikking hebben gesteld. Wat de lidstaten betreft, d.w.z. de grote meerderheid van de potentiële begunstigden, levert het onderscheid tussen de handeling tot toekenning van de steun en de handeling tot vaststelling van de voorwaarden voor het gebruik van de subsidie (besluit tot toekenning van de subsidie en uitvoeringsovereenkomst) geen meerwaarde op. Het samenvoegen van beide handelingen, bijvoorbeeld door het opnemen in het besluit tot toekenning van de subsidie van de bepalingen die thans zijn vervat in de overeenkomst of door deze op te nemen in een bijlage bij dat besluit, lijkt een vrij eenvoudige oplossing die veel tijd bespaart. Er wordt geschat dat op die manier - door een eenvoudige wijziging van het relevante artikel van de verordening - de hulp aan door een ramp getroffen landen vier tot acht weken vroeger dan bij het huidige systeem kan worden uitbetaald. Het is duidelijk dat de twee elementen die van cruciaal belang zijn voor de begunstigden, namelijk de definitie van subsidiabele acties en de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten, gebaseerd blijven op het voorstel van de begunstigde staat.

Voor de in aanmerking komende niet-lidstaten, namelijk het beperkte aantal landen waarmee toetredingsonderhandelingen worden gevoerd, moet dit onderscheid worden gehandhaafd, aangezien een unilaterale handeling, zoals alleen het besluit tot toekenning van de subsidie, voor hen niet verbindend zou zijn. In die gevallen is verder een financierings- of uitvoeringsovereenkomst vereist.

6.6. Van het fonds een doeltreffender instrument voor ramp- en klimaatveranderingsbestendigheid maken

In een Unie van solidariteit is het voor elke lidstaat ook belangrijk dat aanzienlijke inspanningen worden geleverd om te voorkomen dat zich noodgevallen en rampen voordoen. Een fundamentele doelstelling van een rampenbeheersbeleid bestaat erin te voorkomen dat rampen plaatsvinden en, als zij zich toch voordoen, de schade zoveel mogelijk te beperken. Het nauwer koppelen van het functioneren van het fonds aan het rampenbeheers- en klimaatveranderingsbeleid van de EU kan de door rampen veroorzaakte schade en kosten aanzienlijk beperken⁹ en uiteindelijk het aantal aanvragen om bijstand verminderen.

De verordening bevat reeds een verplichting voor de begunstigde staat om in het uitvoeringsverslag een gedetailleerd overzicht te geven van de ingevoerde of voorgestelde maatregelen om de schade te beperken en voor zover mogelijk te vermijden dat zich opnieuw soortgelijke rampen voordoen. Er wordt voorgesteld om deze bepaling, die van vrij algemene

⁹ Een vermindering van de door rampen veroorzaakte schade met 1% zou Europa 150 miljoen euro per jaar besparen, bron: EM-DAT-gegevensbank.

aard is, aan te scherpen om haar specifiekere te maken. De begunstigde staat zou worden verzocht in het verslag nadere informatie te verstrekken over de status van de uitvoering van de relevante EU-wetgeving inzake beoordeling, beheer en preventie van rampen, de uit de ramp getrokken lessen en de verbintenis om maatregelen te nemen om te zorgen voor de nodige klimaatveranderings- en rampbestendigheid.

De Commissie zal ook met de belanghebbenden de haalbaarheid bekijken van het moduleren van de betalingen in het kader van het Solidariteitsfonds overeenkomstig de mate van toepassing van de relevante EU-wetgeving inzake rampenpreventie, de opstelling van rampenbeheersplannen en de opname van beschikbare EU-middelen voor investeringen in rampenpreventie maatregelen.

7. DE SOLIDARITEITSCLAUSULE IN ARTIKEL 222 VWEU

Artikel 222 VWEU voert voor het eerst in het Verdrag een bepaling in dat de Unie en de lidstaten gezamenlijk uit solidariteit moeten optreden indien een lidstaat getroffen wordt door een terroristische aanval of een door de mens veroorzaakte ramp. Artikel 222 bepaalt dat de Unie gebruik moet maken van alle tot haar beschikking staande instrumenten om:

- (a) de dreiging van het terrorisme op het grondgebied van de lidstaten te keren; de democratische instellingen en de burgerbevolking tegen een eventuele terroristische aanval te beschermen en op verzoek van de politieke autoriteiten van een lidstaat op diens grondgebied bijstand te verlenen in geval van een terroristische aanval; en
- (b) op verzoek van de politieke autoriteiten van een lidstaat op diens grondgebied bijstand te verlenen in geval van een natuurramp of van een door de mens veroorzaakte ramp.

De uitvoering van de solidariteitsclausule zal alle bestaande reactie-instrumenten, waaronder het Solidariteitsfonds, omvatten, waarvan de specifieke procedures volledig moeten worden nageleefd en die moeten functioneren in het kader van het nieuwe meerjarige financiële kader. Deze mededeling laat deze bredere beschouwingen onverlet.

8. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Hoewel terecht kan worden gesteld dat het Solidariteitsfonds sinds de oprichting daarvan over het algemeen goed heeft gefunctioneerd - met name wanneer rekening wordt gehouden met het specifieke doel waarvoor het werd opgericht - blijkt uit de ervaring die de laatste acht jaar is opgedaan dat de werking van het fonds enkele belangrijke beperkingen en zwakke punten vertoont. Deze hebben in hoofdzaak betrekking op het gebrek aan snelheid waarmee de hulp uit het fonds beschikbaar wordt gesteld en de transparantie van de criteria voor de steunverlening uit het fonds.

Aangezien een meerderheid van de lidstaten ernstige bedenkingen heeft omtrent grote veranderingen in de beginselen en de werking van het Solidariteitsfonds, met name als deze kunnen leiden tot hogere uitgaven, trekt de Commissie haar voorstel uit 2005 voor een herzien en uitgebreid fonds in.

Verder is de Commissie van mening dat de werking van het Solidariteitsfonds moet worden verbeterd en dat beperkte aanpassingen van de huidige verordening kunnen leiden tot

vereenvoudigingen en verduidelijkingen en met name tot de verbetering van het reactievermogen van het fonds om de financiële hulp aan door rampen getroffen landen veel sneller ter beschikking te stellen.

Het doel van deze mededeling is het belichten van deze mogelijkheid als basis voor discussie met het Europees Parlement, de lidstaten in de Raad, de regio's en andere belanghebbenden, en het streven naar een mogelijk wetgevingsvoorstel tot wijziging van de huidige verordening in een later stadium, rekening houdend met de resultaten van deze discussie.

Bijlage 1:
In 2011 toepasselijke drempels voor grote rampen
 (gebaseerd op de cijfers van 2009 voor het bruto binnenlands inkomen)

Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad tot oprichting van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie definieert de drempel voor de steunverlening uit het fonds voor een bepaald land als schade die meer bedraagt dan 0,6% van het bni of 3 miljard euro in prijzen van 2002. Het laagste bedrag van de twee geldt.

(miljoen euro's)

Land		Bni 2009*	0,6% van bni*	Drempel grote ramp 2011*
AT	ÖSTERREICH	271 459	1 628,756	1 628,756
BE	BELGIË/BELGIQUE	342 261	2 053,566	2 053,566
BG	BULGARIA	33 113	198,678	198,678
CY	KYPROS	16 641	99,845	99,845
CZ	ČESKÁ REPUBLIKA	129 046	774,274	774,274
DE	DEUTSCHLAND	2 430 940	14 585,640	3 535,904**
DK	DANMARK	226 447	1 358,684	1 358,684
EE	EESTI	13 538	81,230	81,230
EL	ELLADA	226 644	1 359,863	1 359,863
ES	ESPAÑA	1 029 541	6 177,246	3 535,904
FI	SUOMI/FINLAND	171 383	1 028,298	1 028,298
FR	FRANCE	1 922 845	11 537,070	3 535,904
HR***	HRVATSKA	43 572	261,431	261,431
HU	MAGYARORSZÁG	88 291	529,747	529,747
IE	ÉIRE/IRELAND	132 601	795,607	795,607
IS***	ICELAND	7 787	46,723	46,723
IT	ITALIA	1 494 576	8 967,457	3 535,904
LT	LIETUVA	27 010	162,057	162,057
LU	LUXEMBOURG (G.D.)	26 765	160,590	160,590
LV	LATVIJA	19 954	119,723	119,723
MT	MALTA	5 451	32,704	32,704
NL	NEDERLAND	556 518	3 339,108	3 339,108

(miljoen euro's)

Land		Bni 2009*	0,6% van bni*	Drempel grote ramp 2011*
PL	POLSKA	299 518	1 797,108	1 797,108
PT	PORTUGAL	162 331	973,986	973,986
RO	ROMÂNIA	113 652	681,913	681,913
SE	SVERIGE	296 151	1 776,908	1 776,908
SI	SLOVENIJA	34 704	208,224	208,224
SK	SLOVENSKO	62 575	375,452	375,452
TR***	TÜRKIYE	330 413	1 982,480	1 982,480
UK	UNITED KINGDOM	1 587 886	9 527,315	3 535,904

* Afgeronde cijfers.

** In 2011 komt 3 535,904 miljoen euro overeen met 3 miljard euro in prijzen van 2002.

*** In aanmerking komende niet-lidstaat, betrokken bij toetredingsonderhandelingen met de EU.

Bijlage 2:
Aanvragen EU-Solidariteitsfonds 2002 - 2010

Jaar	Land		Soort ramp	Schade (miljoen euro's)	Categorie ¹⁰	Verleende steun (miljoen euro's)
2002	1	AT	Overstroming	2 900	groot	134
	2	CZ	Overstroming	2 300	groot	129
	3	FR	Overstroming (Le Gard)	835	regionaal	21
	4	DE	Overstroming	9 100	groot	444
Totale steun voor aanvragen in 2002						728
2003	1	ES	Olievervuiling (Prestige)	436	regionaal	8,626
	2	IT	Aardbeving (Molise/Apulië)	1 558	regionaal	30,826
	3	IT	Vulkaanuitbarsting (Etna)	894	regionaal	16,798
	4	IT	Overstroming (Noord-Italië)	(1 900)	(regionaal)	Afgewezen
	5	GR	Slecht winterweer	(niet duidelijk)	(regionaal)	Afgewezen
	6	PT	Bosbranden	1 228	groot	48,539
	7	FR	Bosbranden (Zuid-Frankrijk)	531	(regionaal)	Afgewezen
	8	ES	Bosbranden (Portugese grens)	53	buurland	1,331
	9	MT	Overstroming	30	groot	0,961
	10	IT	Overstroming (Friuli-Venezia Giulia)	(525)	(regionaal)	Afgewezen
Totale steun voor aanvragen in 2003						107,081
2004	1	FR	Overstroming (Rhônedelta)	785	regionaal	19,625
	2	ES	Overstroming (Malaga)	(73)	(regionaal)	Afgewezen
	3-9	ES	Bosbranden (7 aanvragen tezamen)	(480)	(regionaal)	Alle 7 afgewezen
	10	SK	Overstroming	(29)	(regionaal)	Afgewezen
	11	SI	Aardbeving	(13)	(regionaal)	Ingetrokken
Totale steun voor aanvragen in 2004						19,625

¹⁰ Aanvragen met betrekking tot rampen met een schade onder de drempelwaarde, die geacht werden niet aan de criteria voor regionale rampen te voldoen, worden met regionaal tussen haakjes "(regionaal)" aangemerkt.

Jaar	Land		Soort ramp	Schade (miljoen euro's)	Categorie ¹¹	Verleende steun (miljoen euro's)
2005	1	SK	Storm (Tatras)	203	groot	5,668
	2	IT	Overstroming (Sardinië)	223 (bedrag overschat)	(regionaal)	Afgewezen
	3	EE	Storm	48	groot	1,29
	4	LV	Storm	193	groot	9,487
	5	SE	Storm "Gudrun"	2 297	groot	81,725
	6	LT	Storm	15	buurland	0,379
	7	GR	Overstroming Evros	(112)	(regionaal)	Afgewezen
	8	RO	Voorjaarsoverstroming	489	groot	18,798
	9	BG	Voorjaarsoverstroming	222	groot	9,722
	10	BG	Zomeroverstroming	237	groot	10,632
	11	RO	Zomeroverstroming	1 050	groot	52,4
	12	AT	Overstroming (Tirol/Vorarlberg)	592	regionaal	14,799
Totale steun voor aanvragen in 2005						204,905
2006	1	UK	Explosie olieopslag Buncefield	(700)	(regionaal)	Ingetrokken
	2	GR	Overstroming Evros	372	regionaal	9,306
	3	HU	Overstroming	519	groot	15,064
	4	ES	Bosbranden in Galicië	(91)	(regionaal)	Afgewezen
Totale steun voor aanvragen in 2006						24,370
2007	1	DE	Storm "Kyrill"	4750	groot	166,9
	2	FR	La Réunion, Cycloon "Gamède"	211	regionaal	5,29
	3	ES	Overstroming El Hierro	(18)	(regionaal)	Afgewezen
	4	ES	Overstroming La Mancha	(66)	(regionaal)	Afgewezen
	5	UK	Overstroming	4 612	groot	162,387
	6	CY	Bosbranden	(38)	(regionaal)	Afgewezen
	7	ES	Bosbranden Canarische Eilanden	(144)	(regionaal)	Afgewezen
	8-16	IT	9 aanvragen voor bosbranden in 9 regio's	-	(regionaal)	Niet ontvanke- lijk, termijn verstrekken
17	FR	Storm Dean/Martinique	509	regionaal	12,78	

¹¹ Aanvragen met betrekking tot rampen met een schade onder de drempelwaarde, die geacht werden niet aan de criteria voor regionale rampen te voldoen, worden met regionaal tussen haakjes "(regionaal)" aangemerkt.

18	GR	Bosbranden	2 118	groot	89.769
19	SI	Overstroming	233	groot	8,254
Totale steun voor aanvragen in 2007					445,380

Jaar	Land	Soort ramp	Schade (miljoen euro's)	Categorie ¹²	Verleende steun (miljoen euro's)	
2008	1	CY	Droogte	groot	7,605	
	2	RO	Overstromingen	regionaal	11,785	
Totale steun voor aanvragen in 2008					19,390	
2009	1	FR	Storm Klaus	groot	109,377	
	2	IT	Aardbeving Abruzzes	groot	493,771	
	3	GR	Bosbranden 09	(regionaal)	Afgewezen	
	4	CY	Stormen 09	(regionaal)	Afgewezen	
	5	GR	Overstromingen Evia	(83,2)	(regionaal)	Afgewezen
	6	IT	Aardverschuiving Messina	(598,9)	(regionaal)	Afgewezen
Totale steun voor aanvragen in 2009					603,148	
2010	1	IE	Overstroming 09	regionaal	13,022	
	2	IT	Overstroming Toscane 09	(regionaal)	Afgewezen	
	3	ES	Overstroming Andalusië 10	(regionaal)	Afgewezen	
	4	PT	Overstroming Madeira	groot	31,256	
	5	FR	Storm Xynthia	regionaal	35,636	
	6	SK	Overstroming 10	groot	20,431	
	7	PL	Overstroming 10	groot	105,567	
	8	CZ	Overstroming 10	buurland	5,111	
	9	HU	Overstroming 10	groot	22,486	
	10	HR	Overstroming 10	buurland	3,826	
	11	FR	Overstroming Var 10	703-778	(regionaal)	Afgewezen
	12	RO	Overstroming 10	groot	24,968	
	13	CZ	Overstroming augustus 10	regionaal	10,911	
	14	DE	Overstroming Sachsen 10	regionaal	Afgewezen	
	15	HR	Overstroming september 10	buurland	1,175	
	16	SI	Overstroming september 10	groot	7,459	
	17	HU	Rode modder 10	regionaal	Afgewezen	
Totale steun voor aanvragen in 2010					281,848	
Totaal-generaal goedgekeurde steun sinds 2002					2 433,757	

¹²

Aanvragen met betrekking tot rampen met een schade onder de drempelwaarde, die geacht werden niet aan de criteria voor regionale rampen te voldoen, worden met regionaal tussen haakjes "(regionaal)" aangemerkt.

Bijlage 3:
Statistisch overzicht van de aanvragen voor steun uit het Solidariteitsfonds

stand van zaken: 31/12/2010

Totaal aantal sinds 2002 ontvangen aanvragen	85		
waarvan gebaseerd op criteria voor			
grote rampen	27	32%	van alle aanvragen
regionale rampen	53	62%	van alle aanvragen
buurlandcriterium	5	6%	van alle aanvragen
Door COM aanvaarde aanvragen	42	49%	van alle aanvragen
waarvan			
grote rampen	26	96%	van aanvragen voor "grote rampen"
regionale rampen	12	23%	van aanvragen voor "regionale rampen"
buurlandcriterium	4	80%	van aanvragen voor "buurland"
Door COM afgewezen aanvragen	35	41%	van alle aanvragen
waarvan			
regionale rampen	35	66%	van aanvragen voor "regionale rampen"
Ingetrokken aanvragen	2	2%	van alle aanvragen
Hangende besluiten	6	7%	van alle aanvragen

Bijlage 4:
EU-Solidariteitsfonds – Aanvragen voor financiering van buitengewone regionale rampen 2002-2010
Simulatie regionaal bbp (n-3)

	Regionale rampen sinds 2002	Jaar	Geclaimde schade (miljoen euro's)	Opmerkingen	Bbp Referentiejaar (n-3)	Betrokken NUTS 2-regio's	Regionaal bbp	Gemiddelde bbp	Schadepcentage (% regionaal bbp)	Uitkomst op grond van huidige criteria (toegekend miljoen euro's)	Uitkomst op grond van nieuwe criteria
FR	Overstroming (Le Gard)	2002	835		1999	Languedoc-Roussillon	40806,3	40 806,3	2,05%	21	identiek
ES	Olievervuiling (Prestige)	2003	436		2000	Galicia	34 966,5	25 191,8	1,73%	8.626	identiek
						Principado de Asturias	14 968,9				
						Cantabria	8 488,3				
						País Vasco	42 613,3				
IT	Aardbeving (Molise/Apulië)	2003	1558		2000	Molise	4 913,9	30 206,0	5,16%	30.826	identiek
						Puglia	55 498,1				
IT	Vulkaanuitbarsting (Sicilië)	2003	894		2000	Sicilië	65 549,2	65 549,2	1,36%	16.798	geen aanvraag
IT	Overstroming (Noord-Italië)	2003	niet duidelijk		2000					afgewezen	identiek
FR	Bosbranden (Zuid-Frankrijk)	2003	531	verscheidene regio's	2000	PACA	99 642,6	71 225,4	0,75%	afgewezen	geen aanvraag

						Rhône-Alpes	137 674,2				
						Languedoc-Roussillon	42 847,3				
						Corse	4 737,6				
IT	Overstroming (Friuli-Venezia Giulia)	2003	525	(schade waarschijnlijk overschat)	2000	Friuli-Venezia Giulia	27 552,6	27 552,6	1,91%	afgewezen	niet duidelijk
FR	Overstroming (Rhônedelta)	2004	785		2001	Languedoc-Roussillon	45 250,3	75 084,7	1,05%	19.625	geen aanvraag
						PACA	104 919,2				
ES	Overstroming (Malaga)	2004	73		2001	Andalucía	90 644,8	90 644,8	0,08%	afgewezen	geen aanvraag
ES	Bosbranden	2004	480	(7 aanvragen tezamen)	2001					afgewezen	geen aanvragen
SK	Overstroming	2004	29		2001	Vychodne Slovensko	5 220,4	5 220,4	0,56%	afgewezen	geen aanvraag
IT	Overstroming (Sardinië)	2005	223	(schade waarschijnlijk overschat)	2002	Sardinia (ITG2)	27 538,1	27 538,1	0,81%	afgewezen	geen aanvraag
EL	Overstroming (Evros)	2005	112		2002	Antoliki Thraki Makedonia,	5 983,2	5 983,2	1,87%	afgewezen	aanvaard
AT	Overstroming (Tirol/Vorarlberg)	2005	592		2002	Tirol	18 814,7	14 426,9	4,10%	14.798589	identiek
						Vorarlberg	10 039,1				

EL	Overstroming (Evros)	2006	372		2003	Antoliki Thraki Makedonia,	6 466,1	6 466,1	5,75%	9.306527	identiek
ES	Bosbranden (Galicië)	2006	91		2003	Galicia	39 906,9	39 906,9	0,23%	afgewezen	geen aanvraag
FR	Cycloon (La Réunion)	2007	211	Afgelegen regio	2004	Réunion	11 650,8	11 650,8	1,81%	5.29	identiek
ES	Spanje - Overstroming (El Hierro)	2007	18		2004	Canarias	34 188,3	34 188,3	0,05%	afgewezen	geen aanvraag
ES	Spanje - Overstroming (La Mancha)	2007	66		2004	Castilla-La Mancha	28 338,7	28 338,7	0,23%	afgewezen	geen aanvraag
CY	Bosbranden	2007	38		2004	Cyprus	12 728,1	12 728,1	0,30%	afgewezen	geen aanvraag
ES	Bosbranden (Canarische Eilanden)	2007	144		2004	Canarias	34 188,3	34 188,3	0,42%	afgewezen	geen aanvraag
FR	Storm (Dean)	2007	509		2004	Guadeloupe	7 202,9	7 133,3	7,14%	12.78	identiek
						Martinique	7 063,6				
RO	Overstromingen	2008	471,4		2005	Nord-Vest	9 480,0	9 330,5	5,05%	11.785377	identiek
						Nord-Est	9 181,1				
EL	Bosbranden	2009	152,8		2006	Attiki	101 759,4	101 759,4	0,15%	afgewezen	geen aanvraag
CY	Stormen	2009	2,6		2006	Cyprus	14 673,2	14 673,2	0,02%	afgewezen	geen aanvraag
EL	Overstroming (Evia)	2009	83,2		2006	Sterea Ellada	10 072,1	10 072,1	0,83%	afgewezen	geen aanvraag

IT	Aardverschuiving (Messina)	2009	598,9		2006	Sicilia	81 623,6	81 623,6	0,73%	afgewezen	geen aanvraag
IE	Overstroming	2009	520,9		2006	Border, Midland en Western	32 566,0	32 566,0	1,60%	13.0225	identiek
IT	Overstroming (Toscane)	2009	211,7		2006	Toscana	99 985,2	99 985,2	0,21%	afgewezen	geen aanvraag
ES	Overstroming (Andalusië)	2010	709,7		2007	Andalucía	144 874, 3	144 874, 3	0,49%	afgewezen	geen aanvraag
FR	Storm (Xynthia)	2010	1 425	Totale schade van 2,5 miljard euro	2007	Pays de la Loire	93 594,4	68 384,9	2,08%	35.63575	identiek
						Poitou-Charentes	43 175,3				